

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Brankova ulica broj 30/IV • Adresa za pošiljke: Poštanski pretnac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 21 februar 1941
God. XII • Broj 8

Mirno i odlučno!

U presudnim vremenima miran i odlučan stav pretstavlja polovinu pobeđe, često više nego što može da pruži stvarna snaga, naroda ili pojedinca. I najsnažniji čovek, ako „izgubi glavu“, može da podleđe daleko manjoj snazi, ako ta snaga događaje prima hladnokrvno, pomažući se promišljenom spretnošću, jasnim pogledima u prilike, i odlučnošću u presudnim trenucima.

Taj stav je međutim još značajniji, kad iza njega stoji STVARNA SNAGA, MORALNA I MATERIJALNA, što za naš narod u današnjim prilikama važi, kao malo za koga! Zato i vidimo pojavu da, i pored sve težine sukoba oko nas, i ubacivanja alarmantnih vesti, PRAVI NAŠ NARODNI ČOVEK NIJE NIKADA BIO TOLIKO PRISEBAN KAO DANAS, toliko svestan svojih težnji, i toliko odlučan da brani, i svoju čast i svoju slobodu!

Ako je u normalnim vremenima i moglo biti spora o tome, šta zaista narod hoće, — danas ni najmanje sumnje nema, da je čitav naš narodni kolektiv, a naročito ono što čini jezgro tog kolektiva, a to je naš seljak, radnik, naš čestiti domaćin, zanatlija, i nadaleko pretežni broj naše narodne inteligencije, — kao jedan čovek spreman da istraje u odbrani svog mira, ali i pune, i sasvim neodvojivne svoje nezavisnosti. U normalnim vremenima se još moglo da postavi pitanje, da li je taj kolektiv svestan žrtava što ih ta odlučnost može da traži, pa da se posumnja, da nema možda u tome neke lakomisenosti ili nazdravičarstva. Danas su nam, međutim, i suviše krvavi primeri pokazali, da istrajati znači zaista biti pripravan na sve; pa je ipak — možda i zbog tih primera — čitav naš narod, odlučniji nego ikada, da ni za trun od toga svoga stava ne odstupa. Ti primeri su, naime pokazali, da ima nešto što je još strašnije, i od najtežeg poraza, a to je osećanje bespomoćnog prepuštanja, u kome nema ni nade ni uzdignuća.

Nismo politički list i ne tiču nas se ni partije ni režimi; ali smo ubedeni da nema tog čoveka, koji bi u današnjim prilikama mogao da vrši bilo kakvu vlast u našoj zemlji, ili se nalazio u opoziciji, a da ne vodi računa o tom, više nego li nedvoumnom raspoloženju naroda. To utoliko pre, što u širokim narodnim slojevima ne postoji uopšte bojazan, ni pred žrtvama, ni pred bilo kakvim ishodom tih žrtava, već obratno — pred nekim iznenađenjem, koje bi prošlo bez žrtava. I sve su oči našeg naroda UPRTE DANAS U NAŠU JUNACKU VOJSKU I U NJENE STAREŠINE, OD NAJNIŽEG DO NAJVIŠEG!

To raspoloženje nije tajna ni za koga ko poznaje naš narod, bio to domaći čovek ili stranac. I smatramo da je dobro, što je tako. Skrivati, ili čak falsifikovati to raspoloženje, značilo bi navoditi ljude na krive zaključke, što povlači za sobom i krive odluke. Niti bi to smelo ikoga da povredi; jer ono nije usmereno ni prema kome određeno, već prema svakom, ko bi tu našu, najlegitimniju odbranu izazvao. Kao što je tačno kazano, NIKOME NISMO UNAPRED NEPRIJATELJI, ALI ČEMO BITI PROTIVNICI SVAKOME, KO PREMA NAMA NASTUPI KAO NEPRIJATELJ.

Dobro je, međutim, da se to raspoloženje jasno podvuče i zbog nas samih. Na taj su način unapred izbegnuta kolebanja, pojedinaca kao i grupa, dok se naprotiv stvara osećaj moralne solidarnosti i pune, zajedničke odgovornosti. A to treba da posluži i kao putokaz našoj štampi, jednako kao i svima nacionalnim ustanovama i organizacijama. Glas naroda treba da postane opšti glas čitave naše javnosti, tako da ni najneočekivanija vest, ili događaj, ne bude u stanju da unese NI TRČAK SUMNJE, NE SAMO U TO ŠTO TREBA DA SE RADI, VEĆ NI U ONO ŠTO SE PIŠE, ILI ŠTO SE U NAJINTIMNIJEM KRUGU GOVORI. Da mi ne želimo nego mir, dokazali smo svakim svojim korakom, zvaničnim i nezvaničnim. Da smo savršeno neutralni i da vodimo računa o ekonomskim potrebama i o dobrim susetskim odnosima sa svakim, pokazujemo i žrtvama na svojoj sopstvenoj opskrbi. Ali baš zato imamo puno moralno pravo da naglasimo, da ćemo svoje vitalne interese i svoju nezavisnost, bez obzira na jaču silu braniti; i da pri tom ne krijemo, da pod tim ne mislimo na neku fiktivnu nezavisnost, lišenu svih uslova za odbranu. Ako

Podizanje spomenika Kralju Ujedinitelju u Zelenici

Kako smo svojevremeno javili, inicijativom Sokola iz Boke Kotorske pokrenuta je akcija za podizanje spomenika blagopok. Kralju Aleksandru u Zelenici, na mestu sa koga je poslednji puta stupio sa naše teritorije, na putu u Marselj, u koju svrhu je obrazovan i posebni odbor. Ovih dana održana je prva sednica tog Odbora u Hercegovnom na kojoj su izabrani radni odbori U administrativnom odboru su: komandant Boke, general Kuzmanović, J. Sekulić, predsednik opštine, pukovnik S. Orović, R. Dunio, starešina Sokolskih društava iz Prčnja, Hercegovog i Bijele. U Tehničkom odboru su kapetan bb. Mate Marušić, kapetan R. Lah, starešina sokola iz Tivta, R. Dunio i J. Sekulović.

Odbori su odmah počeli sa radom. Interes za podizanje spomenika je veći u čitavoj Boki, kao i po celoj Sokolskoj župi Cetinje.

O „Sokolskom Glasniku“

Ljubljanska »Sokolska volja«, u 195 broju, piše:

„SOKOLSKI GLASNIK« I u ovoj godini, potpuno svestan odgovornosti, odlično služil zadacima koje mu nalaže sadanji položaj sokolstva. Otvoreno, jezgrovito, odlučno i borbeno pretresa sva pitanja koja su u vezi sa sokolskim radom i životom. Ne kloni se niti onih prilika, teškoća i događaja, koja postavljaju na dnevni red spoljni i unutrašnji odnošaji, u velikom kretanju i vrenju ovog nemirnog doba. Glavno glasilo jugoslovenskog sokolstva je verna slika, u nesebičnoj službi naroda i države, — ono je u istinu glasnik naše snage, naših težnji, nastojanja i borbe, koje sokolstvu donosi sadašnjica, kroz koju moramo krčiti sebi put do idealnog bratstva i slobode“.

druge zemlje ističu svoje interese i sfere, nesme se zabraviti da su interesi Jugoslavije eminentno balkanski i da postoji povezanost nezavisnosti na tom području.

Narod to oseća vrlo dobro, pa je baš zato i miran, ali i nepokolebljiv! A danas je vreme, kad ni najmanji zvuk nesuglasja ne sme da se čuje. Ako je do mira, svi smo za mir! Ali ako je do slobode, ne pomaže mudrovati, a još manje jadat se, ili unositi zabunu, već što odlučnije tu slobodu braniti. Nadamo se da je obzorje mnogo vedrije, nego što lovci alarmantnih vesti vole da šire, i želimo da svakome ulijemo taj optimizam. Ali živimo u vremenima, kad čitav narodni kolektiv treba jednako da misli i jednako da radi. A to jedno treba da je dostojno, ne samo naše velike prošlosti, nego i svetle budućnosti.

Naraštaju posvetimo najveću pažnju!

Kad gledamo u vežbaonici naraštaj, uvek pomislimo: „Bože, šta bi se sve moglo stvoriti od ove mladosti!“ I zbilja, tu vidimo sve: Tu su naši budući članovi vežbači, budući prednjaci, starešine, tajnici, prosvetari, blagajnici, organizatori. Tu su budući borci. Iz redova naraštaja stvorice se uskoro sve, što će sokolstvu i sokolskom pokretu davati pravac i ton.

Pogledajte uzornog gospodara na imanju! Gleda stare vočke i obilazi ih, ali mlade vočke privezuje, okopava, dubri, kida suve grančice i parazite. Jednom reči: on s njima diše, živi. I govori: Ovo je ta i ta vrsta, od nje će roditi toliko i toliko, samo se mora paziti itd. Sve svoje nade upućuje baš tim mladim vočkama. A zašto? Odgovor je jasan.

Tako treba da radimo i mi! Mi moramo, da sve svoje napore, svu svoju pažnju uputimo u jednom pravcu: vaspitati omladinu! Vaspitati je u svima pravcima, da ona s potpunim pravom i sa naj-savršenijom spremom, može da preuzme brod u svoje ruke. Vaspitati je telesno i duševno, u nacionalnom i kulturnom pravcu. Vaspitati je, da bi naoružana svim najboljim vrlinama, koje može da poseduje čovečja duša, bila dostojan naslednik onih, koji vode naše redove i našu zemlju. Vaspitati je tako da ume da gleda na sve, da čini velika dela, da bude nacionalno svesna, hrabra, pouzdana itd., — i da takva povede svoju zemlju boljim danima.

Stoga, braćo prednjaci i načelnici, braćo prosvetari, — posvetite naraštaju vašeg društva i čete, glavnu i najveću pažnju! Ne žalite truda, vaš trud biće krunisan uspehom, koji će biti od koristi i vama i svima. Sve svoje sastanke, sednice i konferenci-

je, sve časove rada, upućujte i posvećujte naraštaju. I vi, braćo, iz uprave, pozabavite se ovim pitanjem. Blagajničje, ne šteti materijalnu stranu, ako je izdatak namenjen za dobro i vaspitanje naraštaja. Priredjujte tečajeve, i prednjačke i prosvetarske, i narodno - odbranbene, specijalno za naraštaj!

Naraštajci i naraštajke pripadaju kategoriji, koja nema još velikih briga, dužnosti, obaveza, koje imaju odrasli članovi i članice: žena, porodica, kuća, dužnost, služba, vojni rok i vežba itd. Naš naraštaj regrutuje se većinom iz dačkih i šegrtskih redova. Divnih li članova i prednjaka, za godinu - dve!...

Načelnništvo Saveza priredilo je, 1937 godine, naraštajsku školu, pa danas može sa ponosom da gleda na rezultate tih tečajeva. Mnoge sokolske župe radile su slično i zadovoljne su.

Stoga, uputimo naš rad u tom pravcu, jer na mladima svet ostaje!

Ivan Sedlaček

СОКОЛСКЕ ПРОСЛАВЕ КАРАЂОРЂЕВОГ УСТАКА

Сokolско друштво Београд X, на Вождовцу, крају одакле је Вожд Карађорђе повео борбу за ослобођење Београда 1806 године, прославило је и ове године Срећење, као успомену на Карађорђев избор за Вожду. Пре подне је одржан помен погинулим устаницима, на коме је говорио прота Брагуљевић. Њ. В. Краља заступао је капетан Жерјав. Присутан је био и командант Београда, генерал Петровић, те бројне угледне личности.

После подне приређена је свечана академија, коју је отворио старешина друштва, брат др. Љ. Орлић. Пригодно предавање одржао је брат Миљин Мајсторовић, просветар.

Сokolска чета Костајница, друштво Добој, приредила је на Срећење забаву као успомену на неумрлог Вожду и на I Устанак. Успех у сваком погледу одличан. Цео програм био је прожет сећањима на зачетнике слободе и на тешку прошлост. Нарочито су успели драмски комади: „Отац, отац!“, од Л. Ђосића и „Под страшним крстом“, од Јов. Палавестре, што су извели чланови Сokolског друштва Добој, као гости, чије је извођење оставило дубок утисак. Учесће добојских сокола среска публика и Соколи одушевљено су поздравили и захвалили им. На забави је наступило први пут и тамбурашки збор.

Sokolstvo za duhovnu mobilizaciju

Naš brat Dr. Nikola Škerović, član Savezne uprave, napisao je u 3 broju „Monopolnog Glasnika“, vrlo zanimljiv članak „Važnost sokolstva i sokolškog rada u današnjim prilikama“. U tom članku se kaže između ostalog:

„Izvršiti KONCENTRACIJU I MOBILIZACIJU SVIH DUHOVNIH I FIZIČKIH SNAGA našega naroda prvenstven je zadatak današnjice. Bez toga se ne može postići željeni cilj. Sokolstvo je jedna velika nacionalna i viteška organizacija koja je stavila sebi u zadatak da svima raspoloživim sredstvima, u duhu i na osnovu svojih velikih sokolških načela, utiče na moralni preporod našega društvenog života i postizavanja solidarne jedinstvenosti jugoslovenskog naroda u odbrani njegovih životnih težnja. Sam osnov sokolstva: bratstvo, jednakost i sloboda; jugoslovenstvo, neumorna i stalna akcija, stvaralaštvo, i sve to nadahnuto dubokom ljubavlju prema čoveku, prema društvu, prema naciji i prema državi, dovoljno jasno karakteriše velike ciljeve kojima sokolstvo sledi.“

Sokolstvo je proširilo zato krug svoje delatnosti na ukupan život pojedinaca i naroda. Prosvetila je, higijena, unapređivanje svih plemenitih čovekovih poslova, vode, mostovi, zgrade, poljoprivrede, knjižnice, čitaonice, zadugarstvo, sve to, to je ušlo u program sokolškog rada. Preko trista hiljada sokolških pripadnika širom cele Jugoslavije dela prema svojim moćima u označenom pravcu. Svaki Jugosloven, svaki rodoljub, koji voli svoj narod, koji je odan jugoslovenskoj misli, koji je spreman da se založi za svoju zemlju i njenu slobodu i sigurnost, za svoga Kralja, za Jugoslaviju, dobrodošao je u sokolško bratsko kolo. TU POSLA IMA ZA SVAKOGA KO JE PRONIKNUT SOKOLSKIM NAČELIMA. Danas u mučnim danima, koje proživljujemo naročito je dragocena svaka jedinka i njena plemenita pomoć. DANAS JE POTREBNA MOBILIZACIJA, DUHOVNA MOBILIZACIJA CELE NACIJE, DA SPREMNA MOŽE PRATITI TEŠKU KRIZU I DOČEKATI MUSKI KAKO VALJA, sokolški — požrtvovno, a ako i mimo naše želje i volje svetski požar zahvati našu sa toliko krvi i muka stvorenu dr-

žavu i tako skupo plaćenu slobodu naroda. Svaki dakle, jugoslovenski čovek svestan svojih dužnosti prema narodu, prema sebi i svome potomstvu može stupiti u sokolške redove i pomoći sokolšku akciju“.

Dalje brat Dr. Škerović poziva sve dobre patriote da stupanjem u sokolške redove pomognu velika nastojanja sokolška, čime će najbolje poslužiti domovini i narodu u današnjim teškim vremenima.

Aktivnost sokola u Južnoj Americi

Pišu nam iz Dock Suda—Boca, Argentina:

Naše sokolško društvo održalo je prošle godine niz uspeh priredaba, na kojima su naši iseljenici bez razlike manifestovali jugoslovenske osećaje. Jedna od najuspelijih priredaba bila je komemorativna svečanost, sa otkrivanjem spomen-ploče Kralju Aleksandru, u Panteonu Jugoslovenskog pripomoćnog društva. Uz mnoštvo iseljenika bio je prisutan i jugoslovenski poslanik, Dr. Isidor Cankar, koji je održao zanosan patriotski govor, pohvalivši patriotski rad sokola u današnjim teškim vremenima. Govorio je i starešina, brat Branišlav Milosavljević.

Naše društvo uzelo je vidnog učesća i na svečanostima bratskog Čehoslovačkog Sokola, prilikom osvećenja njihove zastave, na koju je dalo vrpcu u državnim bojama, sa napisom: „Vernost za vernost“ — (vidi sliku).

Proslava Vidovdana, u Sok. društvu Dock Sud, u Argentini

Iz Načelnništva Saveza SKJ

10 februara održana je druga sednica Načelnništva Saveza SKJ, pod predsedanjem Saveznog načelnika, brata Ivana Kovača. Rešavano je o zboru župskih načelnika, tečaju za župske prednjake i svim ostalim poslovima koji spadaju u nadležnost Načelnništva. Tako je zaključeno, da se Zbor župskih načelnika održi 15 i 16 marta o. g., i da taj zbor ima karakter radnog zbora. Zborovanje bi počelo 15 marta pre podne. Pokrenuto je pitanje, da

se ovo radno zborovanje održi u sedištu jedne župe, a ne u Beogradu.

I načelnništvo žena zaključilo je, da se u isto vreme i na istom mestu, održi i radni zbor župskih načelnica. Tačan raspored i mesto javiče se okružnicom.

Na ovim zborovima svaki načelnik i načelnica župe podneće kratke izveštaje o radu u njihovim župama. U subotu uveče održaće se obavezna zajednička večera.

Zaključeno je, da se 28, 29 i 30 marta održi tečaj za župske putujuće prednjake. Na tome tečaju preći će se i obraditi sve slet-ske vežbe i celokupno takmičarsko gradivo.

Kancelarija Načelnništva sada je potpuno preuređena i nalazi se na levom krilu III sprata, u novim prostorijama Saveza.

Dosadašnji voditelj kancelarije Načelnništva, brat Maržan Marijan, napustio je svoju dužnost i posvetio se ponovo studijama. Za voditelja kancelarije izabrana je sestra Jelka Banova.

Истина о нама

Столећа смо робовали
И туђину раја били,
Без слободе и без права,
Препуштени крутој сили.

Спутане нам ноге биле
И везане наше руке,
Па нас чежња за слободом
Све отера у хајдуке.

Пуне су нас шуме биле,
Све пећине, сваки кланац,
Свуда гордо падали смо
Кидајући ропски ланац.

И ни колац, нит конопац,
Мач, ни копље, нож, ни тана
Није нама страха дало,
Да светимо љуте ране.

Гинули смо храбро, смело,
Гледајући смрт у очи,
Умирући гледали смо
Како наша крв се точи.

И од сада гинућемо
За слободу нашу први,
И ни једну стопу земље
Недамо без мора крви!

Iz Saveznog građevinsko-umetničkog oteka

Građevinsko-umetnički odbor Saveza Sokola K. J. uputio je svima župama okružnicu, u kojoj se govori o zaključku sednice Izvršnog odbora, od 23 januara o. g., prema kojoj su sve sokol-ske župe dužne da se prdržavaju zaključaka koje Savezna uprava donosi na predlog I Zbora pročetnika župskih građevinsko-umetničkih odbora (ŽGUO), a čije je zaključke odobrila glavna skupština Saveza sokola, 26 oktobra 1940 g.

Dalje se u okružnici govori o delokrugu župskih građevinsko-umetničkih oteka, koji moraju da vode neposrednu brigu o svojim jedinicama. Savezni građevinsko-umetnički otek propisuje norme, pravilnike, tipove i kontroliše rad. Jedinice su dužne sve predmete iz oblasti Građevinsko-umetničke delatnosti dostavljati ŽGUO, odnosno gde taj još nije obrazovan, referentu.

Zatim se daju upute za odobravanje projekata, koji se moraju izradivati strogo prema odredbama Pravilnika ŽGUO i Pravilnika o odobravanju projekata i držati se normi iz knjige „Narodni domovi i školska vežbališta“, od Dr. tech. ing. K. Petrovića, sa kojima se moraju saobraziti i već izradeni projekti. Dalje se daju uputstva da dodeljivanje pozajmica, u kom slučaju također treba postupati prema odredbama Pravilnika ŽGUO i Pravilnika za dodeljivanje pozajmica. Za domove koji se podižu po elaboratu, koji nije odobren po pomenutim pravilnicima, neće se davati ni ukom slučaju pozajmica.

Na koncu se daju potanke upute upravama župa sa sredivanje pitanja u vezi sa vlasništvom građevina, dovršenjem domova itd. Sprečavati gradnje, gde nisu osigurana dovoljna sredstva do pod krov, jer ni Savez za takve domove neće odobravati pozajmice, ako nisu stavljeni pod krov.

Јер смо овај народ горди,
Што и умрег воли више,
Него да је туђе робље,
За слободом да уздише!
Пљевља

Јосип Жип

Највећи неимари Југославије

Оснивач, учитељ, ослободилац и ујединитељ

(Наставак)

III. КРАЉ ПЕТАР ВЕЛИКИ, ОСЛОБОДИЛАЦ

Ослободилац се појавио у личности Петра I Ослободиоца, рођеном исте године када је Гарибалини писао своје „Начертаније“, које ће он остварити после дедамесет и пет година.

У 14 година бежи с оцем у Швајцарску. — Ту се школује, и бори се у француској армији, у пруско-француском рату, и бива одликован легијом части за храброст. У Француској се упознаје са идејма Уједињене ерпске омладине и прима их. — Али његова љубав за народ и прадедовска крв гоне га да се бори у херцеговачком устанку против Турака. А када је тај устанак крвљу угушен, пребацу-

је се у долине Врбаса и Уне, и ту наставља борбу са четом коју сам снабдева, под именом Петра Мркоњића. У писму се обраћа Милану Обреновићу и залаже се да се отстрани мржња између кнежевских породица те да се заједнички поради за срећу народа. Писмо нема одговора, али након десет година српски народ позива Петра на престо његова деде и оца.

На путу у Србију, југословенски студенти на станици у Бечу кличу му „Живео југословенски Краљ!“ Његовим доласком на престо цели је народ осетио да се пише нова сјајна страна историје. Тада се осетило први пут да Србија постаје доиста прави Пијемонт Јужних Словена. — Био је то велики историјски прелом у животу нашега народа, а Србија је пошла сјајним дивотним путем који је за тако

кратко време довео до Југославије.

Национални полет, невиђен до тада, изазвао је одмах појачане мржње са стране Аустро-Угарске. Почело се радити и против службе Србије као и против сваке манифестације националне свести међу аустроугарским Југословенима. Али зар је сва та мржња, сила, била таква да заустави неминуовни ток судбине?

Одгојен у Француској, у духу слободе и праве културе, он је носио у себи жељу да то исто даде своме народу. Дошавши на престо заводи уставну владавину и пушта да народна воља дође до изражаја. Знао је да само народ, сvestан себе и своје снаге, може да буде спреман на велика дела. Народ је одахнуо, осећајући како је много добио. За то је и народна важност већ у прво време дошла до изражаја. Тако довршивши једним махом све оне дугогодишње борбе које су раскидале Србију и ломиле њену снагу, потребну за више циље-

ве, Краљ Петар је сву енергију српског народа упutio у другом правцу. Требао је морално, материјално и војнички спремити Србију за одлучни бој са Турском.

Народни краљ, убеђени демократа, знао је да треба много рада да се Србија подигне, јер је она привредно и финансијски стајала слабо. И у томе се види његова активност. Слободни живот је бујао у Србији, а остали су се Југословени дивили тој слободности. Знао је да поправи државни буџет, а тиме добије финансијске могућности за усавршавање војске. Царински рат, наметнут од Аустрије, Србија је издржала, чак изашла као победница, јер је њена привредна експанзија нашла друге путеве. Кад је привредни живот цветао, могло се мислити и на веће издатке за војску.

По мом скромном мишљењу, највеће дело Краља Петра била је војска. Њено наоружање најмодернијим оружјем, набављеним у Француској, одашиљање

младих официра на усавршавање у стране земље, нарочито у Француску, све је то подигло материјалну способност војске. Али највеће дело је васпитање војске, младих официра, у једном чистом националном и борбеном духу.

Таква војска, добро опремљена, заиста је била значајан фактор у снази Србије. Доказ те силне националистичке ватре у редовима војске, били су безбројни четнички официри који су, пре балканског рата, одлазили преко границе у Јужну Србију да се боре за земљу која је историјски и осећајем припадала нама. И тако, од малене Србије, играчке у рукама европске дипломатије, постаде значајан фактор у балканском животу.

У спољној политици ослонио се Краљ Петар на Француску и Русију, и тиме одговорно жељи народа, јер је читав народ осећао, да му је Аустро-Угарска вечни кочничар и сметња на путу ка његовој слободи.

У месецу соколске трезвености

Соколска друштвеност не сме бити алкохолизована!

Кад се улази у испитивање на који начин алкохолизам осваја нове жртве и којим путевима појединци долазе у додир са алкохолом констатовало се једна истина да алкохол никад не наилази на усамљеног појединца и да се појединац никад директно не упознаје са овим злом.

Расадници алкохолизма су у највећем броју случајева оне социјалне укрснице где се људи по разним приликама састају и где се иживљава социјални нагон појединца, као и социјални обичаји који су нека врста социјалног церемонијала везаног за извесне друштвене додире. Једноставно речено алкохологија је установила да појединац ретко, осим процента наслеђених склоности, сам почне први пут да пије алкохол из саме голе жеље да се опије. Ни сам укус алкохола за онога који почне пити није такав да би олакшао овако индивидуално познавање с алкохолизмом.

Сигурно 90% оних који су почели да пију, почели су то приликом разних друштвених додирова, састанака, весела, забава, обичаја

Човек је социјално биће и има своје социјалне нагоне. Ретке су склоности појединца према усамљивању. То су изузетне или дефектне појаве. Нормално и здраво је да човек тражи социјални додир и сабирања са другим појединцима. Тако се ствара људска друштвеност. Без те друштвености, без тог социјалног нагона и додирова не би било ни друштвеног живота и стога је тај нагон значајан и важан. А алкохол тражи баш те социјалне укрснице, те та места на којима појединац иживљава свој социјални нагон и тражи те социјалне обичаје да би се ту сусрео са појединцем и да би, у једној нарочито погодној атмосфери, испуњеној

разним предрасудама, придобио за уживање тог тешког отрова. Алкохолизам је главни средство којим алкохол осваја за себе широке народне масе.

Ако има једна дужност соколства у питању сузбијања алкохолизма по којој не може бити спора она се састоји у следећој норми:

Соколство не сме ништа са своје стране учинити чиме би се поспешило ширење алкохолизма путем соколске организације.

То значи: соколство стварајући своју соколску друштвеност, своје соколске друштвене центре не сме од њих правити наукове мреже у којима се хватају млади људи и упознавају са алкохолом. То значи да соколска друштвеност не сме бити алкохолизована. Ако се деси да у извесним соколским центрима, соколским састајалиштима, оним местима на којима се сретта по дужности соколско чланство појави алкохол, онда је јасно да са на том месту отворено ради на ширењу алкохолизма. Стога, прва заповест које се намеће соколстау у погледу његових дужности борбе против тешког народног зла, јесте,

да оно само не допринеси ширењу тога зла. А оно неће томе допринети само онда ако његови домови, његове вежбаонице, његова летња вежбалишта, његови састанци, његови течајеви, његове приредбе буду слободне од алкохола.

Ако још постоје нејасни појмови о томе уколико соколство соколском појединцу треба наметати обавезу антиалкохолизма у његовом приватном животу, утолико је више јасна и недвомислена његова дужност да не учини са своје стране ништа што прилика и услови за ширење

алкохолизма у његовој средини.

Истина је, да човек иде у друштво других ради свог социјалног нагона и других индивидуалних потреба које се могу остварити у друштву. 90% тога социјалног нагона и тих потреба могао би се остварити и у једној безалкохолној друштвености. Али ту га, у друштвеним центрима, затече алкохол и без његове воље и намере. И стога треба стварати друштвене центре и обичаје, треба стварати друштвеност лишена алкохолизма,

треба омогућити људима који желе да остваре своје здраве социјалне тежње да се могу чаки у једној средини, слободној од тих великих опасности.

То је дужност соколства. И стога понављамо треба да буде несумњива заповест за свакога да соколски друштвени центри и читава соколска друштвеност мора бити дезалкохолизована.

Друга је ствар докле треба да иде соколство у питању наметања обавеза трезвености појединцу у његовом приватном животу. У том питању треба употребити метод убеђивања, објашњавања и пропаганде. Уколико је соколских свести у-

толико ће та убеђивања и објашњавања имати већег успеха код њега. Верујемо да ће сваки соколски појединац, кад му се предоче јасно ташке последице алкохола за појединца и алкохолизам за друштвени и национални напредак, знати заузети став према том злу и у свом приватном животу. Онај соко коме су јасни циљеви соколства осетиће њихову непоударност са перспективама друштва какве отвара алкохолизам и знаће да отстрани све оно што му омета да у свом личном животу оствари задатак соколства.

Према томе соколство у питању алкохолизма има и може имати само овај став:

Соколство не сме стварати могућности за ширење алкохола. Стога његова друштвеност и његова средишта деловања морају бити слободна од алкохола.

У погледу сузбијања алкохолизма у приватном животу његовог чланства, соколство треба да стално развија смислену акцију пропаганде и убеђивања са циљем да се код њих створи јасно уверење о дубоком нескладу између циљева соколства и деловања алкохолизма.

Sa nastupa jugoslovenskih i čehoslovačkih sokola u Argentini (Vidi članak na str. 2)

Оваква Србија морала је било кад доћи у сукоб с Аустријом, али су сви осећали да треба пре заподети борбу за ослобођење нашег југа, да би се ојачали за велику борбу. Знајући то, Краљ Петар се трудио да сагласи све балканске народе и да их предобије за одлучну борбу. Његови напори су крунисани плодом, када су балкански народи задали последњи ударац османској сили. Дошли су дани неописивог националног одушевљења и полета; дошло је осећање Косова. Војска, дело Краљево, показала се достојна свога Творца и народа, а Краљ, озарен срећом, улази у Душаново Скопље, као први српски краљ након толико столећа.

Какав је значај придавао тој борби, види се, када је за команданта највеће, II армије, поставио свога сина, Престољонаследника Александра, који му је био одличан сарадник.

Краљево дело и дело и рода дуго од њега припремано, као и од његових сарадника, и уни-

сано је успехом. За историју он ће увек бити краљ осветник Косова, а за народ је постао легендаран као и његов дед, док у народним предањима заузима место цара Душана и цара Лазара. За то је монархизам тако цврст у души нашег народа. Јер када један краљ прилази своме народу са толико искренности и срдачности као што је то, кроз цели свој живот, чинио Краљ Петар, зар то народ неће разумети и правилно оценити. Таковог великог Краља, али себи блиског народ је осетио као нешто своје, из народа.

Српство је било освећено, и сви Југословени томе су се истински радовали. Рат је свршио, али још живи један вековни непријатељ. Догађаји, које Србија није жељела наговештавају други рат, јер је требало срушити ту државу, којој су се окретали Јужни Словени и који су сматрали својом. —

Стари је Краљ био већ изнемогао и осећа потребу да преда управу земље у руке младом,

али већ довољно искусном мудару. Регент Александар заменио је оца, који је остарио од брига и напора. — Било је то само промена личности, али не и промена духа, енергије. Па ипак, тиме није престало живо занимање седог Краља за државне послове. Он их стално прати и учествује у свима догађајима. Његова се реч често чује. А у моменту када је осетио да треба дати моралне окрепе напаћеној војсци, када од савезника помоћ није била дошла, седи краљ смело, са полетом једног Карађорђа, силази у прве ровове и узимајући пушку у руке показује крајњу решеност, да се истраје у борби.

Али дошла је и година 1915. Дошла је албанска Голгота. Седи је краљ пошао, са својим сином с војском, без отаџбине, преко снега и гудура албанских, делећи с њом све невоље и патње. Био је то прави народни краљ, који свој народ не напушта ни у несрећи, свестан да трпи народни бол. Ништа, па ни

најпримамљивије понуде није га могло оделети од народа, јер је знао да ће војска, знајући да је он у њеној средини, осећати како није сама. У то доба постали су легендарни седи Краљ и његова четири вочића.

Морала је крварити душа седог Краља, када је својим очима гледао како му умиру његови дивјунаци. Његова је душа више патила него ли његово болесно, слабашно тело, али његове речи, благе и окрепљујуће, биле су пуне наде и вере у лепшу будућност. Све то није слышно Краља и дух војске. После Крфа долази солунски фронт, а Краљ тада остаје у близини војске не напуштајући је за све време. Осветник Косова постао је и Ослободилац Његов се живот лагано гасио и у позно лето 1921 умре, уверен да је испунио аманет покољења. Пренесен у задужбину Карађорђевића, да почива до свог деде, достојан до достојног.

Жељко Баћич, матурант
Вршац (Свршиће се)

Брат М. Смиљанић у Врњачкој Бањи

Управа соколског друштва у Врњачкој Бањи одржала је седницу, на коју је позвала брата М. Смиљанића, заменика Старешине Савеза Сокола, који се налазио на одмору. Седница је и сазвана искључиво ради овог, како би се браћа из управе упознала са извора, о соколском раду. Старешина брат Милан Џимић, пуковник у пензији, поздравео је брата Смиљанића.

Брат Смиљанић је исцрпно обавестио браћу о стању соколског рада, о тешкоћама и успесима по свим жупама. Нарочито се задржао на Петољетници и на потреби ширења соколске штампе, која се одлично уређује, и по садржини и по форми, истичући да је претплата листова и књига тако мала, да је соколска штампа приступачна и најсиромашнијем слоју народа.

Брат Смиљанић се детаљно интересовао о стању ове јединице и препоручио што више активности на оснивању соколских чета, братстава и повереништава. На крају је бурно поздрављен.

Л. Р.

Sokolske priredbe u Borovu

У суботу, 15 фебруара, одржана је у Borovu revanš utakmica između sokolske župe Osijek i sokolskog društva Subotica-matica, članova i naraštaja u slobodnim sastavima na svim spravama i u prostim vežbama.

Takmičenje je otvorio braćing. Miloš Kvapil, načelnik župe Osijek. Videli smo naše najbolje takmičare, među kojima i Kujundžića iz Subotice i Momčilovića iz Osijeka, dok brat Vukičević Pero nije mogao zbog bolesti da nastupi.

Rezultati: vrste: 1. Subotica, članovi: 211.25 nar.: 205,4 bodova. 2. Osijek, članovi: 196.10 nar.: 199.1.

Pojedinačni rezultati: članovi: Kujundžić K., Subotica 58.35; Momčilović, Osijek 55.60; Pačković A., Osijek 52.40; Katinčić, Subotica 51.70; Stančić, Subotica 51.10; Beškalin, Osijek 48.45; Rudić, Subotica 46.55; Jaršal, Subotica 46.15; Stojanović, Osijek 40.05; Ivić, Subotica 44.00.

Naraštaji: Zečević, Subotica 55.40; Kovačević, Subotica 52.80; Marković, Osijek 52.30; Fister I. Subotica 52.00; Macakanja, Osijek 51.80; Stefanović, 47.80; Gužina, Osijek 47.80; Prčić, Subotica 45.40; Fister II, Subotica 38.10.

Brat ing. Kvapil proglasio je rezultate i čestitao pobjedničkim vrstama te ih pozvao na istrajnost u sokolskom radu, posle čega je otpevano »Oj Slaveni«.

Takmičarima i sudijama priredena je večera u restauraciji Društvenog doma u Borovu, posle koje je brat Temali, načelnik sok. društva Subotica-matica, zahvalio se župi Osijek na ostvarenju ove utakmice, te pozvao sve prisutne na još intenzivniji i istrajniji rad. Izručio je tople pozdrave braći i sestara iz Subotice, koji na krajnjem severu naše otadžbine budnim okom motre i snažnom desnicom čuvaju njene granice.

K-k.

Šaljite pretplatu za „Sokolski Glasnik“

Смрт бр. Адама Замојског

старешине Савеза пољског соколства

Са искреном тугом у срцу примиће целокупно југословенско соколство тужну вест, да се његов велики пријатељ, брат Гроф Адам Замојски, не налази више међу живима. После многих перипетија, из несрећне пољске земље стигао нам је глас о његовој смрти, што је и са меродавне стране потврђено. Братска Пољска изгубила је у њему великог сина, Југославија, Бугарска и све остале словенске земље

оданог словенског брата, а Европа и цео свет човека меународног значаја.

Мали је број југословенских сокола који нису видели или лично познавали дугогодишњег старешину Савеза пољског соколства, који је из храбре Варшаве лично долазио на све наше веће приредбе, како би словенска породица била потпуна, и сва словенска браћа на окупу, кад је потребно. Њега је познавала Љубљана исто тако добро као и Загреб и Београд; Јужна Србија исто тако као и Босна и јадранско приморје и црногорски кршеви. Свуда је он стизао да види, упозна и заволи, и заиста он нас је познавао и волео, и Србе и Хрвате и Словенце, све као једну југословенску целину. Брат Замојски, као просвећени Слован, осећао се код куће и међу браћом, како у Варшави, тако и у Москви, Прагу, Београду и Софији. Честит путовањима по словенским земљама, и одржавајући сталан и интиман контакт са соколским организацијама, брат Замојски је доспео до оне идеалне висине поборника словенске узајамности, која му је омогућавала, да својом љубављу обухвати цело словенско племе, у чију је будућност и величину веровао до последњег даха. Његова је највећа заслуга што је, дошавши на чело Савеза пољског соколства, повео своју организацију у правцу словенске солидарности, што до тада није био случај. Као сазивач и организатор састанка соколских представника Пољске, Чехословачке, Југославије и Руса за границом, 14 августа 1925 год. у Варшави, он је био оснивалац савеза „Словенско Соколство“, те је својим даљим радом стекао пуно право да се уврсти у ред словенских соколских великана, д-ра Тирша, д-ра Јана Подлипног, д-ра Јосифа Шајнера, Енгелб. Гангла, д-ра Лазара Цара, д-ра Лазе Поповића, Стеве Тодоровића, Митрополита Софијског Стефана и др.

Велика је његова радост била, када је после европског рата долазио к нама, и са дивљењем посматрао исполниске напоре блаженопочившег Краља, да успостави јединство своје земље. Није мања била његова радост ни због уједињења два западна словенска племена, Чешке и Словачке, јер је у томе видео чињеницу, да је

синтеза словенских народа могућа и остварљива, када их воде високи и просвећени умови. Његовим настојањем пољско соколство заузело је негативан став према небратским догађајима, који су се одиграли између Пољске и Чехословачке, 1938 г., чиме је дао највећи доказ доследности својим убеђењима.

Од оснивања Савеза Словенског Соколства 1925, па све до 1936 г. заузимао је у њему висок положај потпретседника Савеза, а године 1933 изабран је за претседника Међународне Гимнастичке Федерације, којој је седиште у Паризу. После оснивања ове интернационалне организације Белгијанца, Николе Килеруса, и Француза, Шарла Казалеа, почивши брат, Адам Замојски, је први Словен коме је указана част да буде претседник највеће светске гимнастичке уније, у којој је удружено 29 разних држава свију континената.

Његова отмена фигура, манири једног савршеног џентлмена, перфектан француски језик, дискретан хумор и широка човекољубивост, спојена са соколским демократским опхођењем и приступачношћу, чинили су га достојним претставником моћног словенског племена и његове горде и храбре отаџбине, на свима скуповима и међународним састанцима ове светске гимнастичке организације. Пуних 8 година, све до своје смрти, налазио се на овом часном положају, са којим су биле везане не мале дужности и одговорности.

Колика је моћ соколских уверења зрачила из брата Замојског, док је био у животу, најлепше сведочи његов породични живот.

Његова два сина су била и остала два сокола, његови унуци соколићи; снаха, Јадвига Замојска, била је дуго година савезна начелница пољског соколства и претседница Женског техничког одбора Међународне гимнастичке федерације. Он је и своје, далеко чувеном пољском имању, Козловки, приређивао освом трошку предњачке школе и течајеве, а једном приликом и читав слет пољских сокола и соколица, на коме је било присутно преко 4.000 учесника, његових гостију. Његов дом у улици Фоскал, број 2, у Варшави, био је увек гостољубиво отворен не само за пољске, него и за соколе из свију словенских земаља

подједнако.

Југословенско соколство, оплакујући искрено смрт свога великог пријатеља и соколског брата, који се, веран традицијама рода Замојских, достојно одужио, како својој мученичкој отаџбини, тако и словенству и човечанству, дубоко жали што је, због данашњих прилика у немогућности да му на други начин искаже своју пошту, сврдну љубав и благодарност.

Нека је слава и светао спомен међу нама на великог Пољака и врлог Словенина, брата АДАМА ЗАМОЈСКОГ!

Д-р М. Градојевић

Br. A. Zamojski sa br. Ganglom, Paunkovićem i ostalim predstavnicima slovenskog sokolstva, u Krakovu

Spomini na ustanovitev sokola v Selnici ob Dravi

V začetku 20 stoletja je rajnka mačeha posvetila vse svoje sile pomakniti slovensko govorico do bregov reke Drave. Čim več uspehov, tem bolj bi se krčila naša zemlja, naša največja dragocenost. V nameri doseči stavljeni smoter, je bilo nujno odstraniti vse ovire, zatreti našo zavednost. Čim zavlada brezbriznost in mlačnost je že skoraj dosežen celoten namen. Človek kakor nerad zgubi voljo do borbe omahne in preda se v negotovo bodočnost. Prav pridni so bili razni pomagači v dani cesarju na delu. Slovenska Selnica je bila na najlepši poti, usahniti kot cvet kobanske slovenske zemlje. Delo je teklo sigurno naprej, seveda v mašo narodno škodo. Prvi znaten uspeh popolna slovenska šola je pod silo razmer morala uvesti tuji učni jezik v višjih razredih. Ustanovljali so razna društva, kjer so bili govori, igre, veselice, „nemi“ kobanskemu ljudstvu. Takratne male občine, združene danes v Selnici so imele tuje uradovanje. Naš človek živeč na svoji grudi že 50 rodov je prejemal pisano besedo, ki je ni razumel. Ali rod malih bajtarjev, mlapcev in dekel je pel in govoril tako, kakor so mati nas učili. Čim sigurnejši je postal korak raznih veteranov, tem bolj je žarela iskra domoljublja v srcih redkih onih, ki niso hoteli i omagati, ter bili pripravljeni braniti to kar je naše. Iz lastne pobude so možje pričeli buditi naš rod. Obramba

naroda iz naše zemlje na naši narodni meji je rodila misel, da razprostre svoja krila nad Selnico ob Dravi Sokol ter zbere vse kar je naše. Doga doba čakanja rešitve vložene prošnje ni uspravala borcev mejašev. V tej težki borbi je marsikak narodnjak trpel duhovno še več pa gmotno. Avendar borbeni duh se rasel, pokonci glavni so hodili selniški Slovenci. V času pred ustanovitvijo Sokola, so možje krepko prijeli delo v svoje roke. Tako se je posrečilo možu Sokolu ob priliki poslednjega predvojnega ljudskega štetja v svoji občini pokazati, da živijo tod sami Slovenci razen nekaj izjem, ki so svojo kri zatajili. Pripravljeni so bili braniti vsako najmanjšo ped naše zemlje, da ni mejnala našega gospodarja. Ob slovenskem vmeščanju rajnkega župnika, je Sokol govoril dušnemu pastirju edini pozdrav v slovenski besedi. Župnik mu je ostal zato vedno hvaležen, le drugi so govorili, da je bil dan z našo govorico sramotni pečat vsej slavnosti. Kjer koli je bilo mogočese širili našo tiskano besedo. Hodili od hiše do hiše in dramili ljudi, rekoč, delaj in vstani saj si na svojem, tu se naj sliši tvoja beseda tu nisi gost, ampak gospodar.

Po težavnih poteh in britkih preiskušnjah, napolujeni radosti so bila srca borcev, dovoljena je bila ustanovitev Sokola leta 1912. v Selnici ob Dravi postavljena ste-

ТУРСКО - БУГАРСКА ДЕКЛАРАЦИЈА

Пре неколико дана дошло је до заједничке декларације турске и бугарске владе, у којој се изјављује, да Турска и Бугарска, као непроменљиви основ своје спољне политике сматрају то, да се уздрже међусобног нападаја. Затим се каже, да су обе владе прожете пријатељским намерама и да су одлучне да продубе то добро суседство, и да нађу начина за живље господарске односе. Обе владе гаје наду, да ће и штампа обеју држава бити прожета осећајем пријатељства и међусобног поверења.

Претседник бугарске владе, г. Филов, изјавио је у бугарском Собрању, да је турско-бугарска декларација нов доказ бугарске мирољубиве политике, коју је она решена да продужи и у будуће. Бугарска нема намеру да угрожава било кога, а основа бугарске спољне политике, уздржавање од сваког нападаја, остае непромењена.

на је kljubovala vsem mogočnim silam. Kakor poprej, tako tudi sedaj gre peščica zavednih majašev samo naprej. Naša vest nam govori, da delamo prav. V trdni veri svojo mejo utrditi dati še večji razmah naši misli, smo odloženi, kljub izrednim časom zgraditi Sokolski dom v Selnici, v spomin dobi, ki kuje neustrašene jeklene borce, z željo, da naš potomec bo še trdnejši. Zavedni mejaši, jekleni narodnjaki to so prava meja, prva straža Jugoslavije.

Састанак наших државника са г. Хитлером

Концем прошле недеље пошли су у Немачку претседник југословенске владе, г. Драгиша Цветковић и министар спољних послова, г. Цинцар-Марковић, где су у Бергхофу имали трочасовни разговор са вођом немачког Рајха, г. Хитлером, и немачким министром спољних послова, г. фон Рибентропом. Немачка и југословенска штампа подвлаче, да су се разговори водили у духу традиционалног пријатељства и добрих односа између обих земаља, истичући да су се ти односи нарочито манифестовали у привредној области. Опћенито се истиче, да је обострана жеља да се мир и даље очува. „Политика“ пише, да „пријатељска атмосфера у којој су вођени разговори најбоље одаје њихову важност за Југославију, за чување њене безбедности и њених животних интереса. Јер, по речима Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника, изговореним Првог децембра: „Наша земља води мирољубиву политику и жели пријатељство са свима својим суседима, који поштују њен интегритет и њену независност.“

NOVI PODBAN BANOVINE HRVATSKE

Dosadašnji podban banovine Hrvatske, Dr. I. Krbek, je pensionisan, a na njegovo mesto je postavljen g. Dr. Svetozar Ivković, advokat iz Zagreba. G. Dr. Ivković je rodom iz Sremske Mitrovice, Srbin je pravoslavne vere i prisednik Mesnog odbora Samostalne demokratske stranke u Zagrebu.

UTAKMICE ZA SMUČARSKO PRVENSTVO SOKOLSKE ŽUPE SARAJEVO

Sokolska župa Sarajevo održala je, na Jahorini, III smučarske utakmice, za prvenstvo župe. Odlična organizacija dala je lepe uspehe. Učestvovalo je 49 takmičara. Najpre su održane utakmice u smuku. Pobjednik je bio brat Smajiš Husein, Sarajevo — Matica, osvojivši dar ing. Velimira Besarovića. Sledili su D. Živković, Viosko i Mijo Kličić, Vareš Majdan. — U naraštajskim utakmicama u smuku prvo mesto i nagradu J. Petrovića osvojio je Ibrahim Pinjo, Travnik. — U daljinskom takmičenju članova na 14 km startovalo je u oštroj borbi 17 takmičara. Prvi je prevao prugu za 1 sat, 3 m i 59 sek., Leon Knap, Ražovac, osvojivši dar Dr. V. Besarovića, starešine župe. Sledili su: Daberer Hubert, Kalinović, 1.13.05, M. Korić i Z. Dragaš, soko-seljak, koji je tek pre osam dana počeo smučati na sokolskom tečaju, stigavši na cilj za 1.23.49! Svih 17 takmičara je stiglo na cilj u razmaku od 35 minuta. — Kod naraštaja, na pruzi od 6 km., prvi je stigao Ibrahim Pinjo, za 35 m. i 12 s. Sledili su D. Brajković, Breza i S. Jurišić, Sarajevo — Matica. — Prema tome prvaci župe Sarajevo za 1941 su: kod članova: H. Smajiš i L. Knap, kod naraštaja, u obe discipline, Ibrahim Pinjo. — Vođstvo utakmica imali su u rukama braća R. Ažman, J. Kavčić, Jajatović, Tafra i Marković, kojima treba u prvome redu zahvaliti za postignute uspehe.

Godišnje skupštine sokolskih jedinica

Sokolsko društvo Zagreb I održalo je 9 o. m. godišnju skupštinu u društvenim prostorijama Prusutan je bio priličan broj pripadnika društva a izaslanik župe bio je brat dr. Gavrančić. Pročitani su izveštaji iz kojih se videlo da je rad bio plodan uprkos raznih teškoća. Zatim je data razrešnica staroj upravi i izabrana nova. Starešina je br. Mihailović Dušan, brigadni general, a njegovi zamjenici braća Dr. Fran Zavrnik i Dušan Žestić. Ostala mesta u upravnom odboru popunjena su oprobanim sokolskim radnicima. Formiran je socijalni otek. U ime starešinstva zahvalio se na izboru br. Mihailović koji je naglasio da jubilarna sletska godina, iako pada u teška vremena, mora da bude godina svesrdnog i požrtvovanog rada. Posle je uzeo reč br. Dr. Gavrančić koji je izrazio želju da rad društva u ovoj godini bude što uspešniji. Posle skupštine razvila se sokolska veselica uz odlično sviranje jazza sokolskog društva Zgb III.

Mihailović Bratislav

Skupštinu Sokolskog društva Sušak je otvorio starešina, br. Ivo Perović, zanosnim patriotiskim govorom. Svi izveštaji o radu u minuljoj godini su primljeni sa zadovoljstvom, naročito izveštaj načelnika, br. Jove Rapaića. Staroj upravi i Nadzornom odboru podeljena je razrešnica. Nakon toga stara je uprava delomično popunjena i ponovno izabrana, sa starešinom Ivom Perovićem, na čelu. Skupština je bila dobro posećena. Za pauze je svirala društvena fanfara, a završetak je bio uz muziku i pjevanje „Oj Slaveni!“

Sokolsko društvo Komiža održalo je 9 februara godišnju skupštinu u prisustvu brojnog članstva i novo upisanih članova. Starešina, brat Borčić V. Paval dugogodišnji starešina ovog društva podvukao je uspeh i požrtvovni rad uprave i cjelokupnog članstva, koji su se održali junački i sokolski u najtežim vremenima, s uverenjem da će doći do podrupe pobjede sokolstva. Također je brat tajnik Mardešić A. Andrija održao patriotski govor, a zatim se prešlo na izveštaje. Jednoglasično, uz malu izmjenju, izabrana je stara uprava, sa bratom starešinom, Borčić V. Pavlom. Skupština je zaključena uz pjevanje „Oj Sloveni.“

Godišnja skupština Sokolskog društva u Gostivaru 14. pored, bila je posećena u velikom broju, a kao delegat Sokolske župe Skoplje prisustvovao je br. Pantu Polenačeviću. Skupštinu je otvorio g. Tira Mojsić, starešina društva i pozdravio prisutne, pa su pročitani izveštaji tajnika, načelnika, prosvetara, blagajnika i nadzornog odbora, koji su jednoglasično primljeni. Povećane su kategorije vejbaca. Vejbaca u kategorijama ima 253. Rad na tehničkom polju bio je vrlo obiman i sa uspehom izveden. Na smotri 12. maja, je uzelo učesnika preko 500 lica, koji su napravili izlet do „Dutloka“, kraj Vardara, gde je održano predavanje o značaju smotre. Ovak izlet, izveden je u vidu ratne službe. Istoga dana posle podne priređene su uspеле utak-

miце u svima disciplinama. Najveću pažnju privukle su biciklističke trke koje su u Gostivaru prvi put izvedene. Pobjednicima su podeljene nagrade. Prisustvovale su i čete Bañica i Čajla. Za starešinu je izabran dr. Dimitrije Ivanović, zatim braća: Periša Savić, Brancko Petrović, Božidar Jovanović, Aleksandar Makarević, Boržo Stevanović, Bogdan Mitrović, Joksim Bogdanović, dr. Srećko Avramović i dr. Na skupštini je doneto nekoliko važnih zaključaka koje će društvo izvesti u toku godine.

Boš. Jovanović

Sokolsko društvo Sanški Most održalo je godišnju skupštinu, na kojoj je izabrana nova uprava, na čelu sa dosadašnjim starešinom, bratom dr. Veselinom Samarićem, sredinom lekarom. Za načelnika je izabran brat Ibrahim Babić. U upravu su pored navedenih ušli mladi sokolski radnici iz redova građanista.

Aleksih Petar

Sokolsko društvo u Brcnom održalo je godišnju skupštinu 9 februara, koju je otvorio starešina, dr. Martin Ikić, pred velikim brojem članova, i govorio o teškim uslovima za rad, a koji naročito poštaju ovo društvo. Posle primljenih izveštaja izabrana je nova uprava, na čelu sa dugogodišnjim starešinom br. dr. Martinom Ikićem i načelnikom br. Teodorom Teslićem. Na skupštini se mogla videti rešenost braće i sestara da ustraju u sokolskoj borbi te i da pojačaju rad u poslednjoj godini Petrove Petoletke. — Završetak skupštine, podizanje sokolskog doma jeste jedan od najvažnijih zadataka koji očekuje novu upravu. Za dovršenje doma ostali su još samo unutrašnji radovi.

M. I.

Sokolsko društvo Ravna Reka, župa Krajujevac, održala je XI godišnju skupštinu. Izveštaji funkcionera su sa pohvalom prihvaćeni. Skupštini je prisustvovao kao delegat župe, brat Josip Prohaska, koji je doneo poklon društvu u knjigama, u znak priznanja za uspešni desetogodišnji rad. Izabrana je nova uprava, sa br. Stanojem Stanojevićem na čelu.

Sokolska četa Bачки Monoštor održala je godišnju skupštinu u prisustvu izaslanika matičnog društva Sombor, brata Ive Jerkovića. U podnetim izveštajima ustanovljen je plodan i napredan rad. Uprava je ostala ista sa bratom Tiplanom Nikolom na čelu.

Sokolsko društvo Požarevac održalo je redovnu skupštinu 9 februara. Posle izveštaja data je razrešnica upravi, pa je župski delegat, brat inž. Sv. Vucković, naročito pohvalio rad oko „zidnih novina“, koje izdaje predjački zbor. Na čelu nove uprave izabran je dosadašnji vredni starešina, br. dr. Pera Jakovčević koji je stavio sebi u dužnost da podigne veliku pozornicu u sokolima. Društvo je renovalovalo celu sokolarnu, nabavilo udobne stolice za salu, kupilo kompletenu konstrukciju za letnje vejbalište, a uz pomoć gradskog poglavara i ministra Lušana Pantića, koji je dao pomoć od 50.000 dinara.

Sokolsko Društvo Pakrac održalo je godišnju skupštinu, 2 februara, koju je otvorio starešina brat Dr. Milenko Marković, pročitavši pozdrav župe Zagreb, pa je prikazao stanje sokolstva, a naročito u vezi sa odbranenom pripravnosti. Rad društva u prošloj godini je u svakom pogledu bio pozitivan. Podeljena je razrešnica upravi, koja je akklamacijom izabrana ponovno, na čelu sa bratom Dr. Milenom Markovićem, i sa malim izmenama. Tehničko vodstvo, predano je starom Sokolu i prekaljenom radniku, bratu Ludviku Jirotki, te se je nadati da će tehnički rad biti plodan.

A. M.

Sokolsko društvo Malinska, na otoku Krku, održalo je 2. februara godišnju skupštinu. Delegat župe bio je br. I. Drpić. Posle izveštaja funkcionera, birana je jednoglasično nova uprava, na čelu starešinom br. Milanom Radićem. Uz njega birani su u upravu braća Rude Tončić, Mihovil Radić, Petar Škarpa, Pavle Žici drugi.

Nova uprava uložice sav trud kako bi društvo moglo da proširi rad i izvrši svoj sveti zadatak na zapadnoj granici naše otadžbine.

Godišnjoj skupštini Sokolske čete Veliko Crnice, uz celokupno članstvo prisustvovali su i delegati matičnog društva Požarevac, braća S. Kuzmanović, S. Pijuk i N. Arsić. Rad je bio plodan. Osvećena je nova zastava, a ove godine biće podignut sokolski dom. Četa broji 156 članova, iako selo ima tek oko 200 domova. Izabrana je nova uprava, sa starešinom Z. Miličevićem i tajnikom Dušanom Milenkovićem, koji ovu dužnost vrši još od 1934. neumorno radeći sa ostalom braćom na opštem podizanju sela Veliko Crnice.

Sokolsko društvo u Vrbačkoj Bañi održalo je VIII redovnu godišnju skupštinu, odlično posećenu, koju je otvorio Žarko Zечевић. Prisustvovao je delegat Sokolske župe Krajujevac, Miođrag Tasić. Rad u toku godine, bio je plodonosan. Društvo je osvetilo zastavu, koju je poklonio prota Milan Ržanićanin i spomen česmu, koja je podignuta na mestu gde je logorovao, prilikom prve posete Vrbačima, H. V. Kralj Petar II. Osigurano je zemljište za podizanje sokolskog doma za koju svrhu ima pored dosta upisanih priloga preko 100.000.— dinara kod Poštanske štedionice. Uprava se iskreno zahvalila upravniku bañe Dr. M. Krtiću i arhitekti H. Gavriloviću na svesrdnom zauzimanju za rešenje zemljišta za podizanje doma. Izabrana je nova uprava, sa starešinom Milanom Čimićem, pučevnikom u penziji.

L. P.

Sokolsko društvo u Mokrinu održalo je godišnju skupštinu na kojoj je bio kao izaslanik župe sam starešina, brat Miša Mitić, kojeg je, kao i izaslanike ostalih društava, pozdravio brat starešina. Pročitani su izveštaji tajnika, načelnika, prosvetara, blagajnika, statisti-

čara te referenta za Petrovu petoletku koji su primljeni jednoglasično. Za starešinu je izabran brat Bađrić Uroš, za zamjenika Petrović Dušan, tajnik Perišić Ivan, prosvetar Adamov Dušan, načelnik Rešić Mилош, zam. načelnika Petković Драгољуб и Кнежев Обрад, načelnica Grahin Anica, zam. načelnice Kokanov Katica, blagajnik Ponta Dimitrije i dr. Na kraju je brat Mitić održao govor kao delegat i starešina župe te podvukao da se više ima obratiti pažnja na narodno-odbranbeni rad, koji je danas jedan od najvažnijih i da će se založiti da se zemljište koje je sokolima dato za posumljavanje sada ne odumre.

У. Б.

Sokolsko društvo Srbac održalo je 9 februara redovnu godišnju skupštinu. Za starešinu društva izabran je brat Ђука Форкана, za zamjenika starešine brat Lazar Trumić, a za načelnika brat Stojan Vidić i u upravu veći broj lica.

П. Алексић

Skupštini sokolske čete u Sredskoj, pored ogromnog broja članstva prisustvovalo je i brojno građanstvo iz mesta i drugih sela. Skupštinu je otvorio brat Velikić, starešina, lepm govorom i predao povelje bratu Jordanu Ljamiću, darodavcu lepe sokolske zastave, i Krtić Čukaloviću — „деда Крсти“, koji je misao za podizanje doma pretvorio u delo. Његов прилог од 5000 динара довео је за собом још других 39.000 дин. После тога прочитани су извештаји и примљени. Соко у Средској уложиће у последњој години Соколске Петрове Петолетке највеће напоре за довршење датих завета-зadataка, а нарочито довршење сокoлског - народног дома. Изабрана је нова управа и то: за старешину брат Петар Великић, за тајника и начелника брат Војислав Танасковић, а за проsvетара брат Урош Тодоровић.

Sokolsko društvo Priština održalo je godišnju skupštinu 9 februara, kojoj je u ime župe prisustvovao brat Gazikalović Stevan, a otvorio starešina, brat Spirih Dimitrije. Brat Gazikalović je u ime župe pozdravio skupštinu i govorio o izgradnji sokolskog doma u Prištini, koji bi bio jedan od najlepših sokolskih domova u južnom delu naše države i predao plan doma, koга je sam izradio, na čemu se skupština bratski mu zahvalila. I pored teškoća, društvo i njegove sokolske čete uspešno su radili. Osnovano je sokolsko повереништво у селу Бресју (повереник брат Раде Јовановић). Изабрана је нова управа у коју су ушли: старешина Спирић Димитрије, заменици: Крушњак Срећко, др. Драг. Борђевић; начелник Ивчић Иван; заменици: Веселиновић Бошко и Драгољуб Јанићјевић; начелница Живић Перса; заменици: Поповић Мица и Вирјевић Надежда; проsvетар Лазар Велимир; blagajnik Туферчић Драгољуб; тајник Милинковић Гојко. Сем тога изабрани су чланови управе, ревизори и суд части. Изабраће се грађевински одбор за изградњу сокoлског дома, чији ће се темељ осветити још у току месеца марта.

И. Ивчић

Sokolsko društvo Trogir, održalo je godišnju skupštinu, pred-

prilicnim brojem članstva, koju je otvorio i pozdravio župskog delegata brata Dr. Josipa Barbieri-a, starešina brat Ivan L. Slade. Rad društva u prošloj godini nije bio mnogo plodan, usljed prilika u ovim krajevima. 44 brata su pretplaćena na „Sokolski glasnik“, a 4 na „Prednjački zbornik“. Gotovo polovica članstva redovito prati pisanje sokolske štampe i rad sokolstva, što je osobito važno u današnjim prilikama. Izglasano je poverenje dosadašnjoj upravi, koja je ponovno izabrana s malim izmenama, na čelu sa starešinom br. I. L. Slade. U odboru su braća: Zule P., Zule Neda, Madiraca, Puvović, Munitić, Medurić, Jagodić, Tepša, Vanjaka i Zane.

Brat starešina je pozvao braću na složan rad, kako bi društvo sa glazbom moglo u što većem broju prisustvovati sletskim svečanostima ove godine u Beogradu.

Sokolsko društvo Gospić, župa Sušak, održalo je 2. ov. m. godišnju skupštinu uz ogromno učešće članstva, a koju je otvorio br. Dr. Petar Zec, senator. Bratsku župu trebao je zastupati župski načelnik br. Boras, ali se naglo razbolio, te je br. župa ovlasila Dr. Petra Zeca, da ju zastupa. Iz izveštaja vidi se, da je rad društva bio vrlo obilan za prilike u kojima društvo radi. Akklamacijom je izabrana ponovo stara uprava sa malim izmenama, na čelu sa Dr. Petrom Zecom, senatorom, koji je pozvao svu braću i sestre na zajedničku saradnju na korist Kralja i otadžbine. Zaključeno je da se, obzirom na zabranu đacima da budu članovi Sokola, obnovi vrsta starije braće kako bi se pojačao tehnički rad u društvu, što je primljeno sa velikim odobranjem. Društvo je podelilo svojim četama više komada knjiga korisne sadržine i tako ispunilo jednu tačku svoje zavjetnice.

Sokolsko društvo Teslić, održalo je uz učestvovanje brojnog članstva XXII godišnju skupštinu 2 februara, koju je otvorio starešina brat dr. Uroš Vojinović. U toku prošle godine održan je veliki broj priredbi, predavanja i govora, naročito o odbranbenim radovima. Društvo ima inventar u vrijednosti od 150.000 dinara i 31.000 u fondu za gradnju doma.

Društvo ima 10 sokolskih četa. Pribinić, Buletić i Čečava, prednjače u zavjetnim radovima SPP. Tako je četa Pribinić, napravila kolski put u dužini 2 km, na Principovo vrelo, podigla modernu česmu, uredila dom i ljetno vježbalište zasadila nebrojeno sadnica mlade šume i t. d. Četa Buletić, podigla je zadržnu zgradu u kojoj je smještena i sokol. čitaonica, nabavila trier, otvorila i drugu zadržnu prodavaonicu, napravila nekoliko voćnih rasadnika, unapredila rad u kućama, njivama i livadama, a sada podiže anterski bunar. Četa Čečava, uz mnoge završene zavjetne radove razvila je novu zastavu i podigla most preko rijeke Čečavice. Četa Gornja — Radnja i Žarkovina otpočela sa gradnjom domova. Izabrana je nova uprava na čelu sa bratom Petkom Lakovićem, zamjenikom dr. Perom Gutešom i drugim starim sokolskim radnicima.

Gj. M.

ČITAJUCI NOVINE...

Čitamo u splitskim novinama, da je sahrana brata JOZE ŠEGVIĆA, o čijoj smrti je „Sokolski glasnik“ objavio članak u prethodnom broju, bila neobično impozantna, ma da su Sokoli bili sprečeni da učestvuju u kroju. Značajno je međutim, da na sahrani nije učestvovala niti najmanja delegacija Vatrogasnog društva u Splitu, ma da je, kroz više nego trideset godina, brat Segvić bio jedan od najpožrtvovnijih članova tog društva, i dugi niz godina njegov tajnik. A nisu došli zato, što se uprava tog društva sada nalazi u „čistim“ hrvatskim rukama, za koje se onda, kada su splitski vatrogasci, zajedno sa Segvićem, bili gonjeni od Austrije, nije ni znalo...

Ne ističemo to zbog brata Segvića, kome su, i bez učešća današnje vatrogasne uprave, odate najveće počasti od velikog broja splitskog stanovništva. Ali moramo priznati da nam je iskreno žao tih „novih generacija“ u Banovini Hrvatskoj, koje se odgajaju u takvom duhu mržnje, koja ni mrtve ne poštuje...

„Seljački dom“ se ljuti čak i na zagrebački „Jutarnji list“, što, pišući o iseljenicima kaže, da „u čitavom svijetu ima 1.247.300 naših iseljenika, a od toga Hrvata oko...“ Jer za „Seljački dom“ oni koji nisu Hrvati, kao n.p.r. Srbi ili Slovenci, ne mogu nikako da budu „naši“. Ali više od svega se taj organ g. Rudolfa Hercega (koji svoj mukotrpan nacionalni život provodi u hotelu Esplanade), ljuti zbog ovoga:

„U člancima „Jutarnjeg lista“ upada u oči jasna namjera, da se, makar i neizravno, istakne jugoslovensko-dobrovoljački rad hrvatskih iseljenika.“

Zaista nečuveno!... Isticati jugoslovensko-dobrovoljački rad Hrvata, koji su ginuli za Hrvatsku; a ne isticati one koji su se, u to isto vreme, junački borili na — protivnoj strani!...

Više puta smo podvukli, kako listovi u Banovini Hrvatskoj napadaju frankovce zbog njihove razorne delatnosti, pa im se prate oštrim merama, dok istovremeno puštaju da se ti frankovci uvlače na najvažnije položaje, a šikaniraju Sokole i Jugoslovene. To potvrđuje i splitski „Narodni list“, koji kaže, da su i nedavno „najizrazitiji frankovci dobili najunosnija mjesta javnih bilježnika.“

Glavno je, međutim, da je tom prilikom bilo oduzeto beležničko mesto — starešini Sokolske župe Zagreb, bratu Dr. Otonu Gavrančiću!

Novi katolički dnevni list u Zagrebu, „HRVATSKI GLAS“, polemizira sa Dr. J. Smodlakom, o Kačićevom jugoslovenstvu, pa kaže:

„Da je Kačić smatrao sve južne Slavene bliskom braćom, o tome nema sumnje; ali, tko malo bolje zagledao u „Razgovor ugodni“, mogao je odmah uočiti činjenicu, da fra Andrija nije imao jasne poglede na nacionalne i političke odnose na Balkanu.“

Da je međutim Južne Slovence smatrao nebraćom, koji treba da se međusobno uništavaju, i da je kao braću uzimao Gote, onda bi za „Hrvatski glas“ pretstavljao čoveka, koji imao „neobično jasne poglede na nacionalne i političke odnose na Balkanu“...

U članku „Buduća Evropa i Hrvati“, frankovačka „HRVATSKA GRUDA“ piše:

„U Evropi nesumnjivo već dolazi novi poredak, prema tomu

ne smijemo ni mi zaboraviti na našu narodnu budućnost. I mi smo malen narod, narod čestit i radin, pa imademo pravo da za ovaj rad primimo bar toliko plate, koliko nam je potrebno za opstanak.“

Ko o čemu, a frankovci o — platiti!...

Novi katolički dnevni list u Zagrebu, „HRVATSKI GLAS“, ne objavljuje više oduševljene članke Dr. Josipa Andrića o velikoj državnoj nezavisnosti, slobodi, napretku i golemom procvatu slovačke države, kao što je to radila „HRVATSKA STRAŽA“. Međutim, Dr. Andrić objavljuje sada te članke u listu „OBITELJ“, pa ih novi katolički dnevni list, „Hrvatski glas“, sa naročitim dopadanjem prenosi! U posljednjem od tih članaka, pod naslovom „Slovačka država izbliza“, kaže se između ostalog:

„Slovaci imaju svoju državu u kojoj žive slobodnim životom... Pristupom trojnom paktu dobio je suverenitet Slovačke posebno međunarodno priznanje. U unutarnjoj politici, u kojoj, uz pokušane borbe Tisa i Tuku, glavne današnje stupove slovačke države, dolaze do izražaja gotovo sve same mlade snage, razvija se Slovačka u punoj slobodi, u Hlinkinom kršćanskom duhu, u sjajnom kulturnom zamahu, u velikoj gospodarskoj solidnosti i u dosljednom prilagodivanju socijalnih načela na narodni život. Na svakom koraku susrećeš aktivnost, član, stvaranje i vedro gledanje u budućnost, kakogod se prilike u svijetu razvile...“

U jednu reč — sve najbolje na svetul!...

Зидне новине Соколског друштва у Великој Кикинди

Схватajući правилно велики значај штампе као моћног пропагандног средства, просветни одбор Соколског друштва у Великој Кикинди увео је пре више месеци зидне новине, назване „Соко“.

Увођење зидних новина показало се као користан и потребан подухват. Има вежбача ко-

СОКОЛСТВО У ШТАМПИ

Гласило Соколске žупе Осijek, »Братство«, donosi u januarskom broju zanimljiv sadržaj. Napose se ističe uvodni članak, »Sokolska njiva traži dublje oranje«, u kome se kaže, pored ostalog:

„Potrebno je sokolsku njivu dobro uzorati i odnegovati puni smisao sokolskog idealizma kao živu silu vere i radinosti, svesti i načelnosti. Nije dosta protrčati kroz sokolanu i promaširati u svečanoj povorci, pa reći: ja sam Soko. Potrebno je sažveti se sa bratom sa severa jednako kao i sa onim sa juga, ispuniti se Otadžbinom i Vasionom i u njihovim zakonima naći svoju ličnost...“

Pa ako je ikada nastupalo vreme da povučemo dublje brazde na sokolskoj njivi, to je danas, u velikoj godini našega zaveta, u godini punoletstva Mladoga Kralja, u godini zadimljenoj i užarenoj svetskim požarom. Koncentracija uma i snage, trezvena solidarnost i muška volja treba da nam budu putokazi i zastave. Sokoli, mi smo prvi na redu da ih ponese u punoj svesti

OKO SOKOLSKOG STADIONA U ZAGREBU

Zagrebački »Hrvatski dnevnik« javlja, da je na sednici gradskog pravnog odbora u Zagrebu »bilo ponovno na dnevnom redu pitanje sokolskog stadiona, na Maksimirskoj cesti. Zagrebački list kaže, da »Sokol izbjegava odstranjenje uređaja, koje je izgradio na tom zemljištu«, i smatra, da bi »u tom predmetu bilo potrebno posredovanje mjerodavnih vlasti, koje bi ovo pitanje morale energično skinuti s dnevnoga reda.«

ji iz materijalnih razloga nisu dostizali da kupuju sokolske listove i tako su ostajali bez mnogih korisnih ideoloških pojediniosti iz sokolskog života. Izdavaњem zidnih novina ova praznina je otkloњena jer one donose, pored odličnog zabavnog materijala, i oдаbrane идеолошке написе. One izlaze сваке друге недеље и нису шаблонизиране, већ занимљиве и привлачне. Технички уредник, нараштајац Душан Богарошки, израђује фотомонтаже, које су увек карактеристичне национал-

сталне везе на један видљив начин; да им се пружи, на привлачан начин, суштина соколске мисли и лако објасни савремено стремљење соколства у целој земљи, и најзад, да им се пружи могућност за самосталан соколски рад и на просветном пољу. Зидне новине су досада успеле да окупе, као сараднике, старије соколе и нараштајце из школских редова, па и соколске деце. Оригиналних радова (песама, прича, и других занимљивих прилога) има у сваком броју. Новине су наишле на симпа-

Najmladji tajnik u sokolskoj organizaciji

Sokolska četa Tušilović u Banovini Hrvatskoj, župa Karlovac, ima najmlađeg sokolskog funkcionera, tajnika čete, četrnaestogodišnjeg brata, Gojka Petrovića. On je dobrovoljno preuzeo ovu dužnost, kada je tajnik čete morao da ode iz mesta, ljeta prošle godine. Mali Gojko prima svu poštu, otvara, referira starijini i dogovara se kako da bude rješena, piše rješenja i zavodi. Piše i zapisnike o radu upra-

ve, na sjednicama i o tome podnosi izvještaj župi. Za Gojka kažu svi, da je veoma bistro dijete, a želio je produžiti školovanje, ali zbog velikog siromaštva ostao je kod kuće, svršivši 4 razreda osnovne škole. Mali je Gojko oduševljeni soko. Jedina mu je želja da se može služiti sokolskom knjižnicom i na taj način, da se obrazuje. Članovi čete neobično ga vole.

Најуспелији начин ширења просвете у народу

Најјевтиније књижнице у Југославији!

Савез сокола К. Ј. покренуо је нарочиту књижницу за образовање широких народних слојева у духу соколских националних идеала. Да би се такав утицај успешно извршио потребно је да ова књижница уђе у што већем броју у све народне редове, а нарочито да постане омиљена нашој омладини. Због тога је Савез и одредно овој књижници такву цену, да је она данас најјевтинија књига на нашој књижарској пијаци.

Међутим, да би се постигао жељени циљ и књига освојила што шире кругове читалаца, потребна је сарадња свих соколских организација и свих сокола. Потребно је пропагирати ову књижницу у граду и на селу, међу омладином, у разним организацијама, школама и ћачким домовима и конвиктима.

У ту сврху је Савез послао свима својим јединицама, бесплатно, у сврхе пропаганде, четири прве свеске ове књижнице. Држите их на видном месту, да се сви соколи могу упознати с њима, и препоручите их, гдегод за то имаднете прилике.

Управе друштва треба да буду свесне огромне моралне пористи, коју би соколство и наша национална ствар имала од тога ако заједничким напорима успемо, да ова књижница буде она масовна, популарна књига, која треба да у стотине хиљада примерака зађе у широке масе и да их духовно упуњује у правцу оних идеала, којима је посвећен цео наш рад и живот. Ако прегнемо на посао, то ћемо и постићи јер су већ досадашње 4 свеске, уз почетну слабу организацију, продане у 100.000 примерака укупно.

На сваких 10 проданих примерака, свако друштво ће добити бесплатно два примерка, да их употреби како нађе за сходно.

До сада објављене књижнице су ове:

1. Велико завештање (одабране речи Витешког Краља);
2. Речи Јована Цвијића;
3. Григорије Петров — апостол стваралаштва;
4. Ј. Ј. Штросмајер, апостол југословенске мисли.

Волим!

Волим наше село,
Њиве пуна рода,
Где је вечна слога,
Срећа и слобода!

Волим винограде,
И воћјаке здраве.
Волим наше море,
Наше горе плаве!

Волим и пастира,
За стадом у гори,
Волим малу фрулу,
Песму када збори!...

Па и пушку волим,
Књигу, знања нова.
Волим друштво наших
Храбрих соколова;

Домовину волим,
И свој родни крај;
Изнад свега љубим,
Мили завичај!
Ропчево.

М. Р.

Бран. А. Маричић

DOGAĐAJI U SVETU

U Meranu je došlo do sastanka između pomorskih šefova nemačkog Rajha i Italije, admiral Redera i admirala Rikardija. Italijanska štampa javlja, da je na tom sastanku postignuta saglasnost o zajedničkom vođenju pomorskog rata protiv Velike Britanije.

Sa ratišta u Libiji ne javlja se u poslednje vreme ništa novo, sem što su nemačke vazduhoplovne eskadrije, u nekoliko navrata bombardirale El Ageju i Bengazi, koje su Englezi osvojili.

Iz Eritreje agencija „Reuter“ javlja, da se sprema napadaj na Keren, dok su u italijanskoj Somaliji Englezi osvojili luku Kisimajo i zarobili velike količine ratnog materijala. Agencija „Reuter“ javlja, da su, usled akcije abisinskih pobunjenika, Italijani evakuisali Dangelu i druge važne položaje u oblasti Godzama, u Abisiniji.

Prema obostranim vestima, na albanskom frontu vode se žestoke bitke, naročito u centralnom sektoru, između Moskopolja i Tepelenija. Italijani javljaju, da su odbili više žestokih grčkih napadaja, zadavši neprijatelju teške gubitke, ali da su i njihovi gubitci osetni. Prema grčkim izveštajima je borba također bila nepobično žestoka. Grčki izveštaji, međutim, javljaju, da u svojoj

ofanzivi, koja je započela 15 februara, stalno napreduju i da su zauzeli više važnih položaja, na visovima od 1.600 do 2.000 metara.

Jači odredi nemačke avijacije bombardovali su poslednjih dana London i izveli jake napadaje na Sautempton i na petrolejska skladišta u Engleskoj. Nemački bombarderi su poslednje nedelje izveli nekoliko jačih napadaja na Maltu. Englezi javljaju, da su napadaje na Maltu uspešno odbili, a agencija „Reuter“ saopštava, da su britanski avijatičari letili preko čitave Nemačke do Krakova, i da su bombardovali nemačke baze na francuskoj obali i u zapadnoj Nemačkoj, te industrijsko područje Rura.

Iz Amerike se javlja, da će predsednik Ruzvelt zatražiti milijardu dolara novog kredita i osnovati „superintendenturu“ za odbranu zemlje. Javlja se, da se iz Engleske vratio pouzdanik Ruzvelta, g. Hopkins, i da je g. Ruzveltu saopštio „vrlo povoljne podatke“. U Americi se čine sve pripreme, da se odmah pristupi što bržem davanju pomoći Engleskoj, čim zakon o toj pomoći bude izglasan. Agencija „Stefani“ javlja, da je jedna skupina američkih ličnosti postavila zahtev, da Amerika organizuje i živežnu opskrbu Velike Britanije, pored vojničke pomoći. G.

Knox je izjavio, da će vrlo verovatno u najskorije vreme biti ustupljeno Engleskoj 40 daljnjih američkih razarača.

Položaj na dalekom istoku označuje se kao prilično uznemirujući. Agencija „Reuter“ javlja, da Japan koncentriše flotu i avijaciju u blizini Hajnana, dok sa druge strane Engleska vodi pregovore sa Kinom, za akciju protiv Japana. Strana štampa javlja, da je Engleska uputila izvesne opomene Japanu, dok japanska štampa tvrdi, da držanje Amerike izaziva na rat. Međutim zvanični japanski krugovi daju umirujuće izjave, a predstavnik japanske vlade, g. Iši, je izjavio, da bi Japan bio spreman da posreduje i između ostalih zaraćenih sila, da se rat u svetu dokrajči.

Usled prirodnih nepogoda, došlo je na pirinejskom poluostrvu do teških nesreća, od kojih su nastradali Španija i Portugalija. Usled oluja, poplava i golemih požara, 20.000 lica je ostalo u Santanderu bez krova nad glavom; a u Bilbau je srušeno 50 zgrada, dok su sve ostale kuće, više ili manje, oštećene. Nastradali su i drugi građani, pričinjena je golema šteta, a ima i priličan broj ranjenih.

ОДЛИЧАН „СМУЧАРСКИ ПРИРУЧНИК И ШКОЛА“ — ОД М. НИШАВИЋА

Данас је угледао светло дана „Смучарски приручник и шко-

ла“, књига која ће свима смучарима и организацијама, које се баве овим лепим спортом, бити од веома велике користи. Књигу је написао познати соколски и спортски радник, одлични смучар и смучарски организатор, Милош Нишавић, наставник Војне академије у Београду, pročelnik Отсека за зимске гране Савеза сокола К. Ј. и познати организатор смучарства

У књизи је гравиво подељено на: „основно школовање“, „допунско школовање“ и на крају „методски део“. Писац је обрадио смучарску вештину од најосновнијег става па до четворокорака и тзв. финског корака. Затим све врсте окрета, пењања, спуштања, и предвезбе за смук. Обрадио је и технику замаха, кочење, плужну технику, промене правца, врсте кристијаније, завоји, плуг, плужну кристијанију, приступни корак, теренски скок, пречни скок, клизачки скок итд. У „допунском школовању“: техника замаха, темпо кристијаније, окрете у смуку, скочну технику, теренску вожњу итд. У „методском делу“ обрађен је начин учења за почетнике за омладину, за слабе почетнике, за физички способне, за учитеље, дневник и трајање учења, терен, снег, и сва остала објашњења.

Књига је изишла у библиотеци „Итека“, а има 170 страна са веома много слика и цртежа, од Моме Марковића. Предговор књизи написао је директор „Итека“ г. Милин. Цена књизи је 30 динара.

Садржина соколских листова „КЊИГА ЗА СОКОЛСКО СЕЛО“

Примили смо децембарски број гласила Соколске жупе Мостар, са следећим садржајем: Једна визија Витешког Краља; — Савезна посланица; — Смисао Првог децембра (Б. Слијепчевић); — Посланица соколима и Јунацима и одговор Савеза СКЈ; — Битољско-сушачке жртве; — Без писмености нема напретка!

»SOKOLSKI ŽIVOT«

Glasilo subotičkog sokolstva donosi na prvoj strani januarskog broja, koji je izašao u povećanom opsegu, poslanicu Saveza Sokola K. J., a zatim opširne izveštaje sviju funkcionera i svih oteka o radu u minuloj godini. Iz statističkog prikaza vidi se, da broj pripadnika prelazi preko 800.

ЧАСОВНИЧАР И ЈУВЕЛИР М. МИТРОВИЋ

Теразије 22 (до Москве)

има швајцарских часовника ва руку и џеп, златног накита, кристала, сребра, пехара и плакета

Браћи и сестрама попуст
Цене врло солидне. Стручан рад
Тражите цене за израду
клинаца и значака
(3-81)

А. Д. пређе ШКОДИНИ ЗАВОДИ ИЗ ПЛЗЊА - ПРАГ

ГЕНЕРАЛНА И КОМЕРЦИЈАЛНА ДИРЕКЦИЈА ПРАГ II — ЈУНГМАНОВА 29

ИЗРАЂУЈУ:

Пољопривредне машине и тракторе; центрифуге; машинерије за израду путева; дробилице и мељаре; дизалице и багере: аутомобиле; комплетне механичке уређаје за индустријска постројења свих врста каблова за слабу и јаку струју.

Производе ШКОДИНЕ и других чешких фабрика продаје:

ЈУГОШКОДА А. Д.

ЦЕНТРАЛА — Београд, Париска улица 13, Тел. 20-618, 29-085

ФИЛИЈАЛА — Загреб, Бошковићева улица 32, Телефон 67-51

ШКОДА АУТОМОБИЛИ И СЕРВИСИ:

Београд, Инж. Д. Сувајић, Немањина 35, т. 28181, 42185
Загреб, Радић и Крамар, Томашићева ул. 6, тел. 43-88
Љубљана, Е. Роса, Пољанска улица 69, телефон 25-41